

Τὰ κάλωπα, καὶ τὸ λογγὸ ποῦ δλόγγρα ἀνηχοῦσε
 Γιατὶ τὰ λιναρόφυτα σιγκαίνε τὰ χωράφια,
 Κεῖνε κ' οἱ σπόροι τοῦ βρωμοῦ, καῖνε κ' οἱ πα-
 [παροῦνες,

Ποῦνε μὲ τοὺς Ἀθηναῖκούς τοὺς ὕπνους μοσκεμένους.
 Μὰ σὰν ξολλάξεις τὲς σποριὲς τοὺς κόπους σου
 [εὐκολαίνεις,

"Α μοναχὰ δὲν ντρέπεται τὸ χῶμα τὸ ἀναμμένο
 Νὰ τὸ χορτάσεις κοπιρὲς παχειὲς καὶ στὰ χωράφια
 Τὰ ξεπεσμένα ἀκάθαρτες νὰ ρίξεις στάχτες" κ' ἔτσι,
 Ἄλλάζοντας καὶ τοὺς καρπούς, οἱ κάμποι ξεμουδιαίνον
 Κι' ὡς τόσο οὔτε τὸ δόσιμο τῆς γῆς τῆς χερσωμένης
 Δὲν ἀπολείπει. Τὸ συχνὸ σπέρνει κ' ὄλα οἱ κάμποι
 Ν' ἀνάφονται καὶ τὰλαφρὰ τὰ χέρματα νὰ κάψουν
 Οἱ φλόγες ποῦ τριζοκοποῦν, εἶτε γιατί ἀπὸ κείθε
 Τὸ χῶμα παίρνει δύνამες κρουφές καὶ πλούσιο
 [θρέμμα,

Εἶτε γιατί μὲ τὴ φωτιά τοῦ ξεθυμαίνον ὄλας
 Οἱ κακοσίγες κ' οἱ δριγητές οἱ ἀνέφελες σὰν ἴδρος
 Βγαίνουν, ἢ ποῦ περσότερους δρόμους καὶ φουσητήρες
 Κλειστοὺς ἀνοίγει ἡ ζεστοσιά, κ' ἔτσι τὸ νὺ χορτάρι
 Παίρνει χυμούς, ἢ καὶ γιατί φεύγει περσὰ καὶ σφίγγει
 Τὲς φλέβες τὲς δρθάνοιχτες, κ' ἔτσι ἡ λιωνὴ ψυχάλα,
 Ἡ ἢ μπόρση ἢ δεινότερη τοῦ ἡλιου τὰφωμένον,
 Ἡ καὶ τὸ κρότο τὸ φιλό τῆς μπόρας δὲ θὰ βλάπτουν.

Πολὺ βοηθάει κ' ὄλας τῆ γῆς ὄποιος μὲ τὲς
 [ἀξίνες

Τοὺς σβόλους τοὺς ἀσάλευτους συντρίβει κ' ἀπὸ πίνου
 Σέρνει τὰ βέγγια πλεχτά, (τοῦ κάκου δὲν τηράζει
 Ἐκείνον ἀπὸ τὰ ψηλά τοῦ Ὀλύμπου ἢ ξανθομάλλα
 Ἀήμητρα) κ' ὄποιος, γέροντας λοξὰ τὸ ἄλετρι, πάλι
 Χαλὰ τὲς ράγες ποῦ ὄσκωσε στὰ σιάδια τὰ σκιαμένα
 Καὶ σκάφτει τὸ συχνὸ τῆς γῆς κ' ὄργώνει τὰ χωράφια.

Προσενηθῆτε, δουλεντές, γιὰ βροχηρὰ ἡλιοστάσια
 Καὶ γιὰ χειμῶνες ξάστερους. Στὲς σκόνες τοῦ χειμῶνα
 Τὰ στάγια εἶνε πασίχαρος, χωράμενος κ' ὁ κάμπος :
 Εἶνε χωρὶς ὄργώματα περήφανη ἢ Μυοσία

Τόσο, κ' ἀπὸ τὰ Γάργαρα τοὺς θέρους τοὺς διαμάζουν.
 Τὶ θὲ νὰ πῶ γιὰ κείνον, ποῦ, σὰν ἔρριξε τὸ σπόρο,
 Ἀέσωσ τὰ ἡμερώματα διβαίνει καὶ γκερμίζει
 Τὲς σωριασμένους χούμους, ποῦχον περίσσιο πάχος,
 Καὶ τὸ ποτάμι στὲς σπορὲς ἀπέκλειθε ὄδηγίει,
 Καὶ τὰ τραφούλια ποῦ ἔπακοῦν, καί, σὺντα ὁ κάμπος
 [βράζει

Ξερός, μὲ ἔτοιμοθάνατα χορτάρια, νὰ τὸ κῆμα
 Ἄπὸ τοῦ ὄρθου μονεπαινοῦ τὸ χτένι κατεβάζει ;
 Ἐκείνο πέφτει ἀνάμεσα στοὺς τροχισμένους βράχους

Καὶ βγάζει ἓνα μουρμούρισμα βραχνὸ καὶ θαρρανεὶ
 Τὰ διασπασμένα χῶματα μὲ τὸ ἀναβρούσιασμά του.

Καὶ τί γι' αὐτὸν ποῦ τῶν σπαρτῶν τὸ θῦμασμα νὰ
 [βόσκουν

Στὸ χορταράκι τὸ ἀπαλὸ τὰ πρόβατά του ἀφίνει
 Ἄμείσως ἔμα τὰ φυντὰ τεθλάκια τοὺς σκεπάζουν,
 Μήπως τὰστάκια τὰ βαρειά ξεγύρουν τὰ καλάμια ;
 Καὶ τί γι' αὐτὸν ποῦ ὄσα νερά συμμαζέψαν οἱ βάλτοι
 Μακρὰν ἀπὸ τὲς χούμους τὲς πισοιρὲς ξεσπάει,
 Σὰ μάλιστα στοὺς ὄστατους τοὺς μῆνες τὸ ποτάμι
 Ξεχειλισμένο χύνεται καὶ πλημμυρᾷ, τὰ πάντα
 Σκεπάζοντας μὲ βούρβουρες, κ' ἔτσι σὰν ἴδρος νότιες
 Χλιαρὲς ἀπὸ τὲς βαθουλὲς τὲς λίμνες ξεθυμαίνον ;
 Μὰ ἐνῶ ὄλα αὐτὰ ἔδοκίμασαν τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων
 Καὶ τῶν βοῶιδῶν στὸ δούλεμα τῆς γῆς, δὲ βλά-
 [βουν λίγο

Καὶ τοῦ Στυμῶνα οἱ γερανοὶ κ' οἱ ἀχόρταγες οἱ χῆνες
 Καὶ μὲ τὲς ρίξες τὲς πικρὲς τάντιδι' καὶ ζημιόνοιν
 Κ' οἱ ἴσκιοι. Δὲ βουλήθηκεν ὁ ἴδιος ὁ πατέρας
 Ἐθκόλους τοῦ καλλιοργημοῦ τοὺς τρόπους καὶ μὲ τέχνη
 Πρῶτος τῆ γῆς ἐσκόλασε, τοῦ ἀνθρώπου μὲ φροντίδες
 Τὰ φρένα παροξύνοντας, καὶ τὰ βασιλεία του
 Δὲ θέλησε νὰ χανοχοῦν σ' ἓνα βαρὺ κοιμησι'
 Γεωργοὶ τῆ γῆς δὲν ὄργωναν πρὶν κυριαρχήσει ὁ Δίας,
 Καὶ μήτε κἂν δὲν ἔκριναν σωστὸ νὰ σημαδεῖον
 Τοὺς κάμπους ἢ μὲ τέρονες νὰ τοὺς ἀποχωρίζουν.
 Τὸ χρῆσιμο γιὰ τὸ κοινὸ καθένος ἐξήτοῦσε

Κ' ἐνῶ δὲ γύρευε κανεὶς, ἢ ἴδια ἢ γῆς τὰ πάντα
 Ἐδινε προθυμώτερα. Κακὸ φαρμάκι ἐκείνος
 Ἐχάρισε στὰ σκοτεινὰ σεσνάμενα' στοὺς λίκους
 Ν' ἀρπάζουν τοὺς ἐπρόστοψες, τῆ θάλασσα νὰ σιέται
 Καὶ τῆ φωτιά ἐξεμάκρυνε, κ' εἶναξε ὄπ' τὰ φύλλα
 Τὸ μέλι, κ' ὄσταμάτησε καὶ τὰ κρασιὰ ποῦ ἔτρεχαν
 Στὰ ποταμάκια ἐδῶ κ' ἐκεῖ, γιὰ νὰ μορφοῦσι ἢ χρεῖα
 Μὲ στοχασμὸ τὲς διαφόρες τὲς τέχνης γάλι γάλι,
 Καὶ τὸ χορτάρι τοῦ σταριοῦ σταδλάκι νὰ χαλέψει,
 Καὶ τὴν κρουμμένη τῆ φωτιά νὰ τὴν ξεπελεκήσει
 Ἄπὸ τὲς στουναρόφλεβες. Κ' οἱ ρεματιὲς γρηκῆσαν
 Τότες γιὰ πρώτη τοὺς φερὺ τοὺς κοιφωμένους
 [σκήθρους

Κ' ἔστερα ὁ ναύτης μέτρησε κ' ὄνόμασε τὰστάγια
 Πούλια κ' Ἐγάδες καὶ λαμπρὴν Ἀργουδά τοῦ Ἀν-
 [κάωνα

Κ' ἔστερα βεῆκε ὁ ἀνθρώπος πῶς κνηγιῶνται τ' ἄγρια
 Μὲ τὲς θηλειές, καὶ πῶς μ' ὄξινους γελιῶνται, καὶ πῶς
 [πρέπει
 Νὰ περιελῆ μὲ τὰ σκηνιά τοὺς λόγγους τοὺς μεγάλους.

Καὶ τοῦ πλατειοῦ τοῦ ποταμοῦ τὸ κῆμα τὴν ὄρα δέρεται
 Ἄλλος μὲ τὸν πεζόβολο καὶ σκίξει το ὄς τὰ βάθη,
 Κι ἄλλος τραβᾷ ἄπ' τὸ πέλαγο τὸ νετερό του δέχτι'
 Τὸ σίδερο τ' ἀλύμιστο καὶ τὸ ἡγερό λεπίδι
 Τοῦ πριονιοῦ ἡρθαν ἔπειτα—τὶ οἱ πρῶτοι μὲ τὲς σπη-
 [ρες

Τὸ ξύλο τὸ καλοῦσιστο κομμύτιαζαν—καὶ τέχνης
 Ἐπειτα ἐβγήκαν διάφορες. Κόπια ἀπεικὰ καὶ γτόχι,
 Ποῦ σπρώχνει σ' ἔργατα βαρειά, κατὰβλεαν τὰ πάντα.
 Δίδαξε πρώτη τοὺς θνητοὺς ἢ Ἀήμητρα νὰ σκάψουν
 Τῆ γῆς μὲ σίδερο, ἔμα ποῦ κοῦξομα καὶ βολάνια
 Λιγότεψαν σ' ἄγιο δριγμὸ κὶ ἀρνήθηκε ἢ Δωδώνη
 Θροῦμα' ἄμείσως ἔριμζαν καὶ τῶν σταριῶν οἱ ὄρρο-
 [σιες,

Κ' ἔτσι μελοῦρισμα κοκὸ τὶ γλέστρα κατατρώει,
 Καὶ στὰ χωράφια τὰ ὄκητρά δρθώνεται τ' ἀγκάθι'
 Χαλὰ τὸ γέννημα' τραχὺ λογγάρι ξεφουτρώνει,
 Ἡ κολλητοῖδα, ὁ κιάδωνας, καὶ βασιλεύουν αἴρες
 Ἄτιχες κὶ ἀρρώθρημος μὲς στὶ σπαρτὰ ποῦ λάμπουν.
 Γιὰ τοῦτο ἂ δὲν ξεκνηγᾷς μὲ τὰ τσοπὰ τὸ χόρτο
 Ἀδιάκοπα, κὶ ἂν τὴ πικρὰ δὲ σκιάξεις μὲ τοὺς κρότους
 Κὶ ἂ μὲ κασάρι τὲς ἰσκιὲς τοῦ ἀνῆλιου τοῦ τόπου
 Δὲ λιγοστεύεις, καὶ βροχὲς μὲ τὰματα δὲν κούξεις,
 Ὄρρον! τοῦ κάκου θὰ τρηῆς ξένους σωροὺς μερῶλους,
 Καὶ σειῶντας στὰ δρυμὶ τὸ ἴδρον τὴν πείνα θὰ πραι-
 [νεις.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΦΟΡΕΜΑ ΤΗΣ ΝΥΦΗΣ

Φίλε «Νοῦμα»,

Ἄφοῦ μὲ δέχτηκες στὸ σπίτι σου, μοῦδωσες
 τὴν καλύτερη θέση, καὶ πῆρες καὶ τὴν περσποσι-
 μου, θὰ πῆ πῶς οἴλος εἶσαι' δέξου λοιπὸ σὲ παρα-
 κκῶ κὶ αὐτὴ μου τὴν ἀπάντησιν στὴν κ. Εἰρήνη
 Δεντρινεῦ, ποῦ τόσο μὲ χτυπάει γιὰ αὐτὸ φρέμα
 τῆς νύφης.

Δὲν μπορῶ νὰ ρίξω νὰ μοῦ κολλήσουνε μουστάκι,
 καὶ μάλιστα στριμμένο, χωρὶς νὰ δικακρυθῶ. Πο-
 λὺ λυποῦμαι λοιπὸ ποῦ ἀναγκάζομαι νὰ χαλλῶ τὸ
 χατίρι τῆς κυρίας, ἀλλὰ μουστάκι δὲν ἔχω ὄσο γιὰ
 κεφαλάκι Παριζιάνικο, πρέπει νὰ μὴ γνωρίζω κανεὶς
 τίς Παριζιάνες, γιὰ νὰ νομίζω ὅτι ὄλας μόνον κεφα-
 λάκια ἔχουνε. Εἶναι πολλές ποῦ ἔχουνε κεφάλια, καὶ
 μάλιστα κατὶ περισσότερο ποῦ ἔχουν καὶ κερδιά !

Καὶ πρῶτα πρῶτα, δὲν εἶπα ποτὲ πῶς ἢ πριγ-

ΔΙΑΔΕΚΤΙΚΟΣ ὙΛΙΣΜΟΣ

(Οἰκονομικὸς, ἱστορικὸς ὕλισμος)

Μονισμὸς—Ἀντισμὸς. Ὅλα τὰ φαινόμενα μπο-
 ρεῖ κανεὶς νὰ τὰ ἐξηγήσῃ μὲ δύο τρόπους : Ἡ ὑπά-
 γοντάς τα σὲ μιὰ μόνον θεμελιώδη ἀρχή, ἢ τὸ ἐ-
 ναντίο σὲ δύο τέτοιες συνυπάρχουσες μαζί. Ὅλοι ὄ-
 σοι παίρνουν ὡς βάση μιὰ μόνον ἀρχή (ὕλιστικὴ ἢ
 πνευματικὴ ἀδιάφορο) ὄνεμαζίνται συνήθως : μονι-
 σταί, ὄσοι δύο : δυνισταί. Ὁ συνεπὴς λοιπὸν μονιστῆς
 πρέπει νὰ πείσῃ μόνον μιὰ βάση : ἢ τὴν ὕλη ἢ τὸ
 πνεῦμα. Δηλαδή ἢ νὰ παραδέχεται ὡς μόνον ὑπάρ-
 χουσα τὴν ὕλη, καὶ ὄλα τὰ φαινόμενα, ἀκόμα κὶ
 αὐτὰ τὰ καθαρῶς πνευματικὰ, νὰ τὰ θεωρῆ ὡς ἰδιό-
 τητές τῆς, ἢ τὸ ἐναντίον ὡς μόνον ὑπάρχον νὰ πα-
 ραδέχεται τὸ πνεῦμα, καὶ ὄλα τὰ φαινόμενα, κὶ αὐ-
 τὰ ἀκόμη τὰ καθαρῶς ὕλικα, νὰ τὰ θεωρῆ ἐκφάν-
 σεις τοῦ τελευταίου. Ἄπὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ οἱ ἐν-

θουσιώδεις ὕλισται Γόλμπαχ καὶ Ἐλβέτιος, Βύγκερ
 καὶ Χαίκελ εἶναι τόσο μονισταί, ὄσο κ' ἓνας αὐστη-
 ρὸς ἰδεαλιστῆς Λάιθνιτς ἢ Βέρκλεϊ. Ὅλοι αὐτοὶ εἶ-
 ναι συνεπεῖς μονισταί. Ἐντελῶς τὸ ἀντίθετο μὲ τοὺς
 δυνιστάς. Κὶ αὐτοὶ παραδέχονται πῶς ὕλη κὶ πνεῦ-
 μα ὄφιστανται καὶ εἶναι ἐντελῶς ἀνεξάρτητα καὶ
 δικυφορητικά μεταξύ τῶν, ἀλλὰ τὰ φαντάζονται συν-
 υπάρχοντα. Ὁ ἀνθρώπος π. χ. κατ' αὐτοὺς συνί-
 σταται ἀπὸ ὕλικὸ σφικρὸ σῶμα καὶ πνευματικὴ ἀ-
 θάνκητη ψυχὴ ! Πῶς ὄμως αὐτὰ τὰ δύο ἀνεξάρτητα
 καὶ διαφορητικά πράγματα συνυπάρχουν κ' ἐπιδρῶν
 τὸ ἓνα στ' ἄλλο, ποῦ ἀρχίζουν καὶ ποῦ τελειῶνουν
 τὰ σῶνά τους, αὐτὰ ὄλα οἱ δυνισταὶ δὲν κατόρθω-
 σαν ἀκόμη νὰ τὰ ἐξηγήσουν μὲ τρόπο ὄπωςδῆποτε
 ἰκανοποιητικὸ καὶ πειστικὸ κ' ἔδῶ ἀκριβῶς εἶναι τὸ
 τρωτὸ μέρος τῆς θεωρίας τους. Γιὰ τοῦτο ὁ μονι-
 σμὸς φαίνεται συνεπέστερος καὶ ἰκανώτερος νὰ πείσῃ
 τὰ δυνατὰ μυαλά, ἂν καὶ ὁ δυνισμὸς ὡς τὰ σῆμερα
 εἶναι πῶς πολὺ διαδομένος καὶ μποροῦμε νὰ τὸν ὄνο-
 μάσομε τὸ μόνον σύστημα ποῦ ἐπικρατεῖ ἐπισήμως
 γιὰ ποῖό λόγο, δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς μας νὰ τὸ θίξου-
 με σῆμερα.

Ὄστόσο, ἀφίνοντας κατὰ μέρος τὸ δυνισμό, ὡς
 πολὺ ἀκροσφαλὲς ἔδαφος γιὰ τὸ χτίσιμο στεριοῦ οἱ-

κοδομήματος, θὰ περιορισθοῦμε μόνον στὸ μονισμό μὲ
 τίς δύο μεγάλες του ὄποδιαίρεσεις : Ἰδεαλισμὸ καὶ
 ὕλισμὸ, θεωρώντας ἰδεαλιστὰς ὄλους ὄσοι ὡς βάση καὶ
 θεμελιώδη ἀρχή τῶν φαινομένων παίρνουν τὸ πνεῦ-
 μα, ὄλιστὰς ὄσοι παίρνουν ὡς τέτοια τὴν ὕλη.

Μεταφυσικὴ καὶ διαλεκτικὴ μέθοδος. Δὲν ἀρκεῖ
 ὄμως μόνον νὰ γνωρίζω κανεὶς τὴν βάση τῶν φαινομέ-
 νων, τὴν ὄπόστασιν καὶ φύσιν τῶν πραγμάτων, νοῶν-
 τας τὴν μὲ τὴν ἰδεαλιστικὴ ἢ ὕλικὴ μορφή τῆς.
 Πρέπει ἐκτὸς αὐτοῦ νὰ ἔχη ὄρισμένη παράστασιν τῆς
 κατκτοῦσας καὶ πορείας τῶν πραγμάτων καὶ φαι-
 νομένων. Δηλαδή νὰ τὰ φαντάζεται ὄπάρχοντα κατὰ
 ὄρισμένο τρόπο καὶ μὲ ὄρισμένες σχέσεις ἀναμεταξύ
 τους (μὲνον δηλ.στάσιμα ἢ κινῶνται, εἶν' ἀνεξάρτητα
 κ' ἔχουν σχέση μεταξύ τους κτλ.). Κ' ἔδῶ μὲς πα-
 ρουσιάζονται πάλι δύο τρόποι, μὲ τοὺς ὄποιους μπο-
 ροῦμε νὰ φαντασθοῦμε τὴν κατάσταση τῶν πραγμά-
 των : ὁ μεταφυσικὸς καὶ ὁ διαλεκτικὸς (κατὰ τὸν
 Ἐγελ). Ὅσοι μεταχειρίζονται τὸ μεταφυσικὸν τρόπο
 τοῦ σκέπτεσθαι (ὄλισται ἢ ἰδεαλισταὶ ἀδιάφορο),
 φαντάζονται τὰ πράγματα μᾶλλον ὡς στάσιμα, ἀ-
 ποκρυσταλλωμένα, ἄσχετα ἀναμεταξύ τους κ' ἐντε-
 λῶς ἀνίκανα νὰ μεταβοῦν ἀπὸ τὴν μιὰ κατὰστασιν

κηπέσσα Μποναπάρτη, έπρεπε να παρουσιασθή κα-
κοντυμένη, και με κακοκοιμένο φόρεμα. Και τί κα-
λύτερο από ένα ρούχο απλό, κλοφορεμένο, που πέ-
φτει άπκαλά και μπακά, κοντυλοζουγραφίζει, και
κάνει επιθυμητό ένα όμορφο κορμί; Μόνο μια μα-
τιά αν ρίξη κανένας άπάνω στάθανάτα άγάλματά
μας θα τό μάθη και μού φαίνεται παράξενο, πώς
μια Έλληνίδα άναστημένη στην όμορφή δέν τό ξέ-
ρει κ' έχει και τόση κακή ιδέα για τον Έλληνικό
λαό, που νομίζει πως μόνο με τά γυαλιστά και τά
χτυπητά ένθουσιάζεται, και πως την άληθινή όμορ-
φιά, που είναι: από άπλότη και από χάρη, δέν τή
νώθει.

Ναι βέβαια τήν κατηγορώ τή νύφη που ξόδεψε
πεντακόσιες χιλιάδες για τό φόρεμά της, ίσια ίσια
γιατί όντας νέα και χαριτωμένη, δέν είχε ανάγκη
από τόσο βαρύ λούσο για νάνάψη κ' ένθουσιάζη τό
λαό! Και τί τονέ μίλει τό λαό για τά διαμάντια
και τά κεντήματά της; Μήπως έβχαλε τίποτα στην
τζέπη του; Όλ' αυτά γίνανε κι άγοραστήκανε στην
Ευρώπη, όπως και ό,τι άλλο μεταχειρίζονται οι Βα-
σιλιάδες και τά Βασιλόπουλα.

Ό Έλληνικός λαός ξοδεύει μά σε σοδεύει.
Μούκανε μεγάλη έντύπωση ή άπάντητη που έ-
δωσε, όταν έδω και μερικά χρόνια, πήγε κ' επισκέ-
φτηκε στο Ζάπειο τά έργόχειρα, ένα Βασιλόπουλο
που εΐτανε για να παντρευτή με μια πλούσια πάλε
νύφη, και του προτείνανε να παρχγγείλη άσπρόρου-
χα. «Εγώ, είπε, τά δικά μου τ'έκανα όλα στην Ευ-
ρώπη!» Κ' οι φημερίδες μας τό γράφανε για ξυ-
πνάδα!!!

Άλλά νομίζω πως φεύγω από τό ζήτημα·
παίρνω λοιπόν πάλι τή σειρά κι άπαντώ στην κυ-
ρία. Βέβαια κ' ή Σταχτοπούτα κάποτε άφισε τή γω-
νιά και όρεσε τά χρυσά της πασουμάκια. Για μια
Σταχτοπούτα είναι φυσικό να ζυπαστή και να θέλη
να ραφή καιιά φορά πως κάτι είναι κι αυτή ή καη-
μένη! Μά μια Πριγκηπέσσα που τή μοιράνανε οι
μοίρες σε γεννήθηκε και της δώσανε όλα τά χα-
ρίσματα, μάλιστα φροντίσανε γι' αυτήν πολύ πρι-
γεννηθεί, και της δώσαν'έναν πρόγονο που δούλεψε
να της κάνει μέγα όνομα, τό Ναπολέοντα! κ' ένα
που δούλεψε για να της κάνει μέγα βίος, τό Φραγ-
κίσκο Μπλάν, που μεγάλωσε μες στα καλά κ' έλα-
θε ψιλή άνατροφή, δέν ζυπαζέτ' έτσι εύκολα μ' ένα
πλούσιο φουστάνι! Και τά γυναικία νευράκια και
τή ματαιοδοξία τή νικάει με τά εύγενικά της αι-

στήματα. Κι αφού ήρθε νύφη όχι μόνο ένου γαμπρού
άλλά κ' ένου λαού! νομίζω πως έπρεπε του πρώτου
να δείξη τήν άγάπη κι άγνότη της με τό άσπρο
φόρεμα και τάπλά άσπρα λουλούδια στα μαύρα της
μαλλιά, και στο δεύτερο τήν πονεσία και τήν κα-
λσύνη της με τά πλούσιά της άγαθά.

Έτσι τό κρίνω εγώ, κι άς μήν έχω και μου-
στάκι, και πιστεύω ότι κ' ή πριγκηπέσσα Μπονα-
πάρτη έτσι τό αιστάνεται, γιατί έχω άκουστά πως
είναι καλή κοπέλλα, μά πως θα της δώσανε κακή
συβουλή και τήν άδικήσανε, κείνοι που της εΐτανε
πως με τά πολλά καπέλλα και με τίς ρεκλάμες θα
κέρδιζε τή συμπάθεια του Έλληνικού λαού.

Παρίσι 14/27 του Γεννάρη 1908.

Η ΣΤΑΧΤΟΠΟΥΤΑ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ

[Στή στήλη τούτη ο «Νουμάς», από δω κι όμπρός, θ'
αναφέρει σύντομα σύντομα κάθε τι που γράφεται ή που
γίνεται για τό γλωσσικό μας ζήτημα. Τώρα τελευταία ή
συζήτηση για τή γλώσσα πήρε όρομο σε κάθε μέρος Έλ-
ληνικό, κι αυτό άποδείχτει πως ό άγώνας τω δημοτικι-
στώδων άρχίζει να ριζοβολά και κει ακόμα που ίσαμε προ-
χτές εΐτανε γνωστό πως ή Άλήθεια δύσκολο πολύ θα στε-
κότανε να βρει φωτισμένα μυαλά που θάν τή δεχόντανε. Για
τούτο παρακαλούμε κάθε δημοτικιστή να μάς στέλνη ό,τι
του πέφτει στα μάτια για τό ζήτημα, κ' έτσι ελπίζουμε
ή στήλη τούτη να κλείσει, σε να πούμε, μια μέρα όλα τά
ιστορικά του έννοσητήριου άγώνα μας].

Στην Πόλη. Ό «Έλληνικός Φιλολογικός
Σύλλογος» της Πόλης, βάλθηκε τον τελευταίο αυτό
καιρό να ζετάση σε σειρά συνεδριάσεις: «Τίνες αι
παρ' ήμιν παρατηρούμεναι έλλείψεις εν τή διδασκα-
λία των άρχαίων Έλλήνων συγγραφέων εν τή μέση
έκπαιδύσει». Τό θέμα έννοείται, ζαπλώθηκε στη συ-
ζήτηση κ' έλεισε μέσα όλο τό εκπαιδευτικό ζήτη-
μα. Οι διάφοροι δασκάλοι και κληταρίνοι της Πό-
λης, φλυκρήσανε άπάνου σ' αυτό κάμποσο, και στο
τέλος βγάλανε τό γενικό συμπέρασμα, πως σήμερα
δέν διδάσκεται όπως πρέπει στα σχολεία ή Άρχαία
γλώσσα, και πως οι άπόφοιτοι τω σχολείων βγαί-
νουν αήμιμαθείς, για να μην πούμε άκαμαθείς.
Σπολλάτη τους, που τό άνακαλύψανε ύστερα από
τόσον καιρό! Άς κοιμηθούνε τώρα κάμποσο, κι άμα
ζυπνήσουνε άς άνακαλύψουνε πάλι πως ή Άρχαία
δέν έχει κανένα πραχτικό σκοπό, και πως ή Νέα—

ή Ρωμική—είναι κείνη που θα φτερώση τά μυα-
λά των παιδιών μας...Κ' έτσι σαν έπίλογος σ' όλη
αυτή τή συζήτηση, ήρθε ένα άρθρο της «Κωσταντι-
νούπολης» που λείει πως για τήν ώρα άλλο ζήτημα
έπρεπε να κοιτάζουμε οι Πολίτες. Τό πως δηλα-
δή, εις τά εμεγαλώνουμα εκπαιδευτήρια, όσον τό εν
Πέραν Ζωγράφειον έχουνε «είσχωρήσει» όπαδοί της
αβεβηλώσεως της άθανάτου γλώσσας» και αμολύνου-
σι τον έρρον περίβολον των ήμετέρων σχολών». Και
κράζει τους Θεούς και τους Δαίμονες, να τους αϊκ-
διώξουν». Άς ήσυχάση ή «Κωσταντινούπολη» κι
ας μή χαλάει τήν καρδιά της. Έλπίζουμε γλήγορα
ν' αλλάξουν τά πράγματα και ν' άποδειχτή ποιοί
αμολύνουν» τό Γένος, οι δημοτικιστάδες δασκάλοι,
για ή βλακεία κ' ή στενοκεφαλιά των τέτοιω δη-
μοσιογράφων;

Στη Σύρνη. Η φημερίδα «Νέα Σύρνη»
δέν έμεινε πίσω στις βρισιές από τήν άδερφή της
τήν «Αμάθεια» εναντίο τω δημοτικιστώδων. Αυ-
τό φαίνεται φούρκισε τό δικηγόρο κ. Ν. Έλευθεριά-
δη, και τον έκαμε να δημοσιεύη μια δήλωση, πως
δ κ. Σηφάκης, διευθυντής της «Ν. Σύρνης», του
ζήτησε 50 λίρες για να ύποστηρίξη στη συζήτηση
που άνοιξε τώρα τώρα εκεί πέρα για τή γλώσσα,
τους δημοτικιστάδες. Κ' έτσι ή «Ν. Σύρνη» που
έβριζε αμίσθαρνα όργανα τον Ψυχάρη, τον Πάλλη
και τους άλλους τιμημένους έργάτες της Ίδέας, ά-
ποδείχτηκε θεοφάνερα πως ή Ίδέα είναι αμίσθαρνον
όργανον» και λούφαξε...Μά ή «Αμάθεια» που να
σαπάση! Έβγαλε πάλι στα φόρα τίς γνωστές ψευ-
τιές της, που άνάγκασε τον κ. Έμμανουηλίδη να
της τρίψη τά μούτρα με γεγονότα και κείμενα ά-
ποδειχνόντάς την πρώτης γραμμής ψεύτρα και κα-
κόπιστη.

Στον Πύργο. Από άφορμή του καινούριου
βιβλίου του κ. Βαχλέντη «Απτόι και λελέκια» ή
φημερίδα του Πύργου του Μωριά «Πατρίς» συβου-
λεύει τους δημοτικιστάδες να «επανέλθωσιν εις τήν
εύθειαν όδόν άφ' ής εξετράπησαν». Ό αγαθός θρω-
πος πο τ'έγραψε αυτά πιστεύει πως έλυσε τό ζήτη-
μα, με λογής λογής άνοησίες που μάς παράταξε.
Λοιπόν, κ.κ. δημοτικιστάδες, πάψτε ν' άκούτε τον
Ψυχάρη, τον Πάλλη, τον Κρουμπάχερ και τους άλ-
λους σοφούς, κι ακολουθήστε τίς γνώμες του κ. Βα-
ρουξή! του καημένου του διευθυντή της «Πατρίς».

στην Άλλη, ναλλάξουν από τό ένα στόλλο κτλ. Τό
έναντίον οι όπαδοί της διαλεκτικής μεθόδου (ύλισται
ή ιδεαλισται άδιάφορο) φαντάζονται τά πράγματα
σε άδιάκοπη κίνηση κ' εξέλιξη, μεταβαίνοντα άκα-
τάπαυτα άπ' τή μια κατάσταση στην Άλλη, συν-
δεμένα με χίλιους δεσμούς άναμεταξύ τους κτλ.
Όστε ένω όσον άφορξ τή βάση, ένόσταση και φύση
των πραγμάτων έχουμε τίς δυο ύποδιαίρέσεις του
μονισμού: ιδεαλισμό και υλισμό, έξάλλου όσον άφορξ
τήν κατάσταση και πορεία των φαινομένων έχουμε τίς
δυο μεθόδους του σκέπτεσθαι: τή μεταφυσική και
τή διαλεκτική. Στο σύνολο λοιπόν μπορούμε ν' έχουμε
τέσσερες φιλοσοφικές διευθύνσεις, τίς ήποιες έπίρασε
ως τά τώρα ή εξέλιξη της φιλοσοφικής ιδέας:

- 1) μεταφυσικός ιδεαλισμός
- 2) » υλισμός
- 3) διαλεκτικός ιδεαλισμός
- 4) » υλισμός

Άς εξετάσουμε σύντομα καθέναν άπ' αυτούς.

Μεταφυσικός ιδεαλισμός. Αν άφίξουμε τον άρ-
χαίο κόσμο με τους υλιστάς πολλές φορές φιλοσό-
φους του, όλος ό μεταίωνας κ' οι νεώτεροι χρόνοι
σχεδόν ως τον 17ον αιώνα έπλεαν στο πέλαγος του

θηρηκευτικού δυαδισμού ή τό πολύ του μεταφυσικού
ιδεαλισμού. Άτελείωτες συζητήσεις περι ψυχής,
θηρηκευτική εξιδανικευτή της φύσεως του ανθρώπου,
θεοκρατική εξήγηση των φαινομένων της ζωής κτλ.
Τό πολύ πολύ καμμία ιδεαλιστική μονιστική εξήγη-
ση του σύμπαντος. Ό Βέρκελεϋ λ. χ. άρνείται τή
δυϊστική ύπόσταση του ανθρώπου και όλα τά υλικά
φαινόμενα τά θεωρεί άπλές εκρήσεις του πνεύματος.
Ό Λάιβνιτς επίσης δημιουργεί ιδεαλιστικό μονιστι-
κό σύστημα, βάζοντας βάση του τήν άσύλληπτη, ί-
δεώδη μονάδα, άπ' τήν όποία άποτελείται τό παν.
Όσον άφορξ τήν εξήγητη των κοινωνικών φαινομέ-
νων, έννοείται έδω κείλευε έδώ καθαρός μεταφυσικός
τρόπος του σκέπτεσθαι. Η Ίδέα της εξέλιξεως ούτε
μπορούσε καν να περάση στο νοϋ της τότε εποχής.
Όλα τους φαίνονταν στάσιμα, μόνιμα με σταθερή
μορφή διατυπωμένη άρχικώς. Στην εξήγηση της
παγκόσμιας Ιστορίας δίνονται συνήθως θρησκευτικές
εξηγήσεις. Αίγες έκτακτες εξερίσεις (Ba ron, Hob-
ber, Locke, Spinoza κλπ.) δέν μπόρεσαν βέβαια
να φέρουν άντιπερισσασμό στο δυϊστικό, σχολαστικό,
μεταφυσικό, έν γένει στάσιμο πνεύμα της κατεζο-
χών στάσιμης εποχής, που είχε βάση τή στασιμό-
τητα των κοινωνικών, οικονομικών συνθηκών.

Μεταφυσικός υλισμός. Πρώτο ισχυρό ράπισμα στο
δυϊσμό και τό μεταφυσικό ιδεαλισμό έδωσαν οι γάλλοι
φιλόσοφοι του 18ου αιώνα Hollbach, Dela
Mettrie, Diderot, Helvetius κλπ. Αυτοί με
μεγάλη εύγλωττία και σαφήνεια χτύπησαν κατακέ-
φαλα τό δυϊσμό και ιδεαλισμό και άπόδειξαν καθα-
ρά τήν υλιστική ύπόσταση του ανθρώπου έν γένει.
Γι' αυτούς δέν υπήρχε τίποτε τό υπερφυσικό, τίποτε
τό ιδεαλιστικό. Όλα υλικές εκδηλώσεις, φυσικοί και
χημικοί νόμοι! Οι ιδέες παράγονται από τον έγκέ-
φαλο, όπως ή γολή άπ' τό σηκότι. Οι ψυχικές εκ-
δηλώσεις δέν είναι άλλο τίποτε από ατροποποιημέ-
νες έντυπώσεις του έξω κόσμου (sensations trans-
formées). Καθώς βλέπετε, άμειλικτος και συνε-
πής υλισμός, που χτύπησε κυρίως τό θρησκευτικό
δυϊσμό. Παράπερα όμως δέν προχώρησε και γι' αυτό
άκριβώς δέν βάσταξε πολύ ή επίδρασή του. Για τήν
εξέλιξη της κοινωνίας, για τους νόμους της ζωής,
για τή βάση των κοινωνικών φαινομένων δέν μάς εί-
παν σχεδόν τίποτε σοβαρό οι γάλλοι φιλόσοφοι του
18 αιώνα, κ' έδω άκριβώς είναι τό αδύνατο μέρος
τους κ' ή αίτία που λησμονήθηκαν τόσο γλήγορα.
Κι αυτοί όσον άφορξ τήν κοινωνική αντίληψη δέν
μπόρεσαν να βγούν έξω άπ' τίς μεταφυσικές πρα-